

УДК 336.743:339.72

Литвиненко Аліна Олександрівна

*к. е. н., доцент кафедри міжнародних економічних відносин,
Харківський національний економічний університет
ім. Семена Кузнеця (Харків, Україна)
alina.lytvynenko@hneu.net*

Ситніков Владислав Ігорович

*студент 4-го курсу, Харківський національний економічний
університет ім. Семена Кузнеця (Харків, Україна)
vlad.sitnikov2210@gmail.com*

ВПЛИВ КРИПТОВАЛЮТИ НА СВІТОВУ ЕКОНОМІКУ

Анотація. Серед науковців та фінансових аналітиків сьогодні не існує єдиної думки щодо того, яким чином впливає криптовалюта на міжнародну економіку, і тим більше, які перспективи такого впливу. Чи отримає світова економіка позитивний поштовх щодо свого майбутнього розвитку, чи активний розвиток криптовалюти спричинить кризові явища для економік більшості країн – це питання, яке турбує сьогодні більшість дослідників? Адже технологія, що лежить в основі криптовалюти, все ще розвивається. Проте впевнено можна зазначити, що глобальна фінансова система не залишається сталою і змінюється під впливом розвитку набираю чого обертів ринку криптовалюти. Тож дослідження розвитку криптовалюти та її можливого впливу на міжнародну економіку сьогодні є актуальним.

Основний текст. В епоху прогресу технологій, паперова валюта втрачає свої позиції, оскільки обіг криптовалют активно розвивається, а біткойн – це вже відома криптовалюта, яка починає визнаватися як урядами, так і корпораціями. Багато компаній успішно використовує криптовалюту для інвестицій, оскільки вона має високий прибуток через спекулятивні операції. Деякі торговці обирають криптовалюту, оскільки вони стабільно зростають у вартості, що дає можливість з часом отримувати чисту вигоду значного розміру. Крім того традиційна валютна система має ряд прогалин, основною із яких

є інфляція, тобто втрата вартості із часом. Тому покупці віддають перевагу цифровій валюті порівняно із обслуговуванням у банках для збереження грошової маси. Криптовалюта побудована за технологією, відомою як блокчейн. Безпека цих транзакцій сприяє додатковій привабливості та популярності криптовалют [4].

На рис. 1 визначимо основні відмінності між криптовалютами та звичайними валютами.

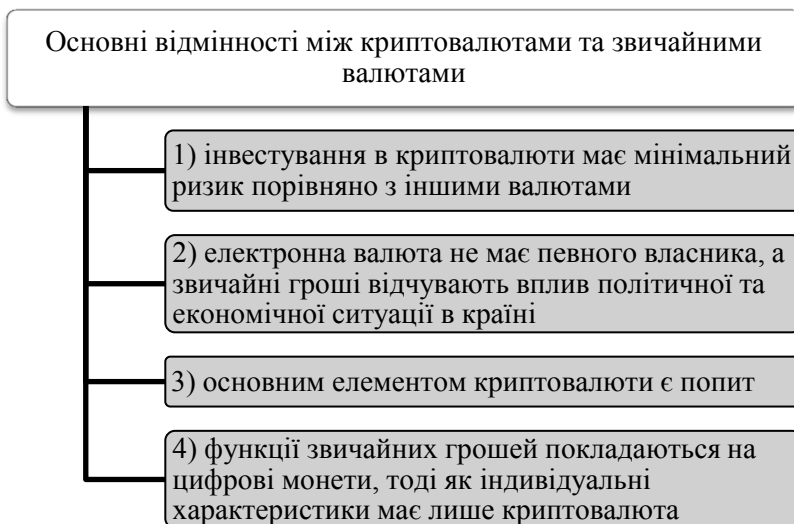

Рис. 1. Основні відмінності між криптовалютами та звичайними валютами

Криптовалюта не тільки робить революцію у способах здійснення платежів, але й має потенціал вплинути на майбутнє світових валют, таких як долар США, які вже стикаються з викликами ЄВРО або китайського юаня. Зростання криптовалют додасть новий вимір цій проблемі для долара США [3].

У табл. 1 наведемо 10 найбільших торгових криптовалют за ринковою капіталізацією, які відстежує CoinMarketCap, постачальник даних та аналітики криптовалют.

Таблиця 1. Найкращі криптовалюти за ринковою капіталізацією
(станом на 22.10.2021 р.)

№ з/п	Криптовалюта	Ринкова капіталізація
1	Bitcoin	1,2 трлн. доларів
2	Ethereum	485,2 млрд. доларів
3	Binance Coin	82 млрд. доларів
4	Cardano	71,7 млрд. доларів
5	Tether	69,6 млрд. доларів
6	Solana	64,2 млрд. доларів
7	XRP	51,8 млрд. доларів
8	Polkadot	45,1 млрд. доларів
9	USD Coin	32,4 млрд. доларів
10	Dogecoin	32,2 млрд. доларів

Джерело: [2]

Тож беззаперечним є факт, що криптовалюти вже сьогодні мають суттєвий вплив на міжнародну економіку, сила якого зростає. Далі розглянемо основні перспективи такого впливу:

1) формування нової індустрії. Не зважаючи на недовгу історію існування криптовалют, вже існує ціла індустрія, побудована навколо них, і її складають установи, які здійснюють нагляд за світовими обмінами цифрових монет. Індустрія криптовалют зростає швидко. Біткойн, найвідоміша з цих криптовалют, вже дозволив багатьом людям та компаніям примножити власні ресурси, і корпорації сьогодні активно долучаються до торгівлі криптовалютами. Міжнародна економіка повільно переходить на адаптацію до цих змін, розуміючи, що криптовалюти мають великий потенціал.

2) фінансові можливості для країн з недосконало сформованою банківською системою, як альтернатива банкам. Більшість населення світу не має доступу до базових банківських послуг. Зараз існує багато додатків і програм, які полегшують використання криптовалют і наближають їх до широкої аудиторії. Додатковою перевагою використання криптовалюти є її повна децентралізація, тому торгівля може

здійснюватися вільно через кордон. Використання технологій сприятиме фінансовій революції, яка зробить суб'єктів більш фінансово пов'язаними, наділеними правами та можливостями.

3) низькі транзакційні витрати. Оскільки криптовалюти та блокчейн не потребують фізичних будівель для виготовлення та обміну, витрати, пов'язані з їх транзакціями, мінімальні. Немає необхідності оплачувати заробітну плату, комунальні послуги чи оренду, тому ці заощадження, природно, трансформуються у низькі комісійні за операції. Це, у свою чергу, спонукає все більше людей довіряти цим новим фінансовим інструментам та розпочинати операції, що дозволяє глобальній економіці більш тісно взаємодіяти.

4) підвищення прозорості транзакцій. Оскільки всі транзакції блокчейну та криптовалюти автоматизовані та оцифровані, вони повністю відстежуються. Це знижує ймовірність маніпулювання криптовалютами, що значно зменшує ризик шахрайства та корупції. Це означає, що слаборозвинені країни також мають більші шанси вступити у гру фінансових операцій та посилити власну економіку та соціальні перспективи. Більш того, громадяни зможуть відстежувати, куди спрямовуватимуться державні кошти, і таким чином матимуть право висловлюватись у своєму політичному кліматі.

5) більше можливостей для підприємців. Технологія блокчейн та криптовалюти можуть допомогти підприємцям отримувати платежі у більшій кількості валют.

Світ змінюється, і досить швидкими темпами. Швидкість, з якою криптовалюти розповсюджуються, є чітким показником того, що традиційні фінансові установи більше не можуть відчувати стабільність і, що виникають альтернативні фінансові потреби, які потребують вирішення. Так само світ стикається з зростаючою потребою зруйнувати кордони у пошуках повної соціальної та фінансової інклюзії і технологія блокчейна має все необхідне для вирішення таких питань. Мільйони людей тепер матимуть можливість інвестувати, надсилати гроші через кордон, економити кошти та розпочинати бізнес завдяки широким можливостям, які пропонуються криптовалютами.

Криптовалюти впливають на економічне, політичне, культурне та суспільне життя людства. Цифрові гроші не стають

заміною реальній валюті, але вони можуть стати поштовхом до формування нової валютної системи. В даний час за відсутності нормативних актів і гарантій захисту покупців біткойнів існує ризик появи на ринку недобросовісних осіб.

Раніше уряди прагнули заборонити або обмежити використання криптовалют, але зараз багато країн позитивно налаштовані до нової технології. Тож, ризик для криптовалют полягає в тому, що держава не проводить незалежну процентну політику. Світова економіка зміниться, і валюти заміняться електронними варіантами. Кількість інвесторів зростає з кожним днем, і в результаті електронні активи будуть оцінені набагато дорожче, ніж зараз. У вересні 2021 року Сальвадор став першою країною у світі, яка прийняла біткойн, найбільшу криптовалюту, в якості законного платіжного засобу поряд з долларом США [1]. Крім того, багато інших країн або розробляють, або думають про розвиток власної криптовалюти, яка називається цифровою валютою Центрального банку.

Висновки. В цілому ринок криптовалют активно зростає, з'являються нові компанії та інфраструктурні проекти. І той факт, що правові інститути та служби розробки програмного забезпечення намагаються оцінити вплив біткойнів та інших цифрових валют на розвиток економіки, є позитивним сигналом. Це ще раз доводить, що криптовалюти є багатограним поняттям, і відносини, що виникають внаслідок їх використання, можна інтерпретувати по-різному, і жоден регулятор ще не прийшов до єдиної думки з цього питання.

Корпорації багато в чому обирають криптовалюту, оскільки це зменшує регуляторний нагляд і допомагає їм вести бізнес. Більшості користувачів зручно здійснювати операції та торгувати криптовалютами. Але справжнє проблемне питання може виникнути з переходом: як швидко чи повільно міжнародна економіка зможе адаптуватися до цього нового технологічного способу торгівлі. Наскільки плавно здійсниться перехід, вирішить, чи зможе криптовалюта піти на користь світовій економіці чи нашкодити їй. Але це, безумовно, вже сьогодні змінює існуючу систему і в кінцевому варіанті спричинить її трансформацію.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. El Salvador becomes first country in the world to accept cryptocurrency bitcoin as legal tender. 2021. URL: <https://www.abc.net.au/news/2021-09-07/el-salvador-adopts-bitcoin-cryptocurrency-as-legal-tender/100441472> (дата звернення 22.10.2021)
2. Royal J., Voigt K. What Is Cryptocurrency? Here's What You Should Know. 2021. URL: <https://www.nerdwallet.com/article/investing/cryptocurrency-7-things-to-know> (дата звернення 22.10.2021)
3. Seetharaman A., Saravanan A. S., Patwa N., Mehta J. Impact of Bitcoin as a World Currency. Accounting and Finance Research. 2017. 6(2). URL: https://www.researchgate.net/publication/317134650_Impact_of_Bitcoin_as_a_World_Currency (дата звернення 22.10.2021)
4. Офіційний сайт The inclusion of Cryptocurrency in the Global Economic Structure. URL: <https://www.europeanbusinessreview.com/the-inclusion-of-cryptocurrency-in-the-global-economic-structure/> (дата звернення 22.10.2021)
5. Lytvynenko A. O. Formation of international competitiveness of the region on the basis of the innovation and investment model of development in China / A. O. Lytvynenko, O. D. Lytvynenko // Інтернаука: фаховий міжнародний науковий журнал Серія: «Економічні науки» – Київ : Вид. дім «Інтернаука», 2021. – № 12 (01/45) / 2021. – С. 42-48.